

LUGEJA KULTUURIHUVID

Ilona Smuškina

Ülikooli raamatukogu üks tegevusvaldkondi on lugejaürituste ja näituste korraldamine, millega tegeleb kultuuriosakond. Selles valdkonnas on eriti oluline pidev tagasiside. Kuna kolme-etapilises lugejauuringus puudutas kultuuritööd ainult paar-kolm küsimust, pidasime vajalikuks 1988.a. veebruaris läbi viia eraldi küsitluse lugejate kultuurihuvide kohta saamaks hinnanguid tehtule ja ettepanekuid edaspidise töö paremaks korraldamiseks. (Ka 1982. a. lugejakonverentsi ettevalmistamiseks koostatud ankeet sisaldas paar küsimust kultuuritöö korralduse kohta raamatukogus.)

Kuna kõige põhjalikumalt võimaldab analüüsida lugeja kultuurihuve 1988.a. küsitlus, siis tutvustamegi eelkõige nimetatud anketeerimise tulemusi. 1988. a. ankeet² sisaldas 13 küsimust. Kuna raamatukogu lugejaskond on kakskeelne, trükiti ankeet nii eesti kui vene keeles, sealjuures venekeelseid ankeete protsentuaalselt vähem kui eestikeelseid. Eestikeelseid ankeete saadi täidetult tagasi 366 ja venekeelseid 69, kokku seega 435. Ankeedid jagati põhiliselt lugemissaalide kaudu raamatukogu aktiivsematele küllastajatele vabatahtlikkuse alusel. Seetõttu ei pane imestama fakt, et 44% vastajatest külastab raamatukogu peaaegu iga päev ja üle 30% vastanuist vähemalt kord nädalas. See asjaolu lubab arvata, et vastused on seda väärt, et neid põhjalikult analüüsida ja praktilisi järeldusi teha. Alljärgnevas analüüsis on eestlaste ja venelaste vastuseid vaadeldud eraldi neil juhtudel, kui vastanute arvamused oluliselt erinesid.

Ei saanud meilegi mõnda küsimusest, mis oli esitatud ka üldise lugejauuringu raames: kuidas hindavad lugejad raamatukogus korraldatud lugejaüritusi ja näitusi?

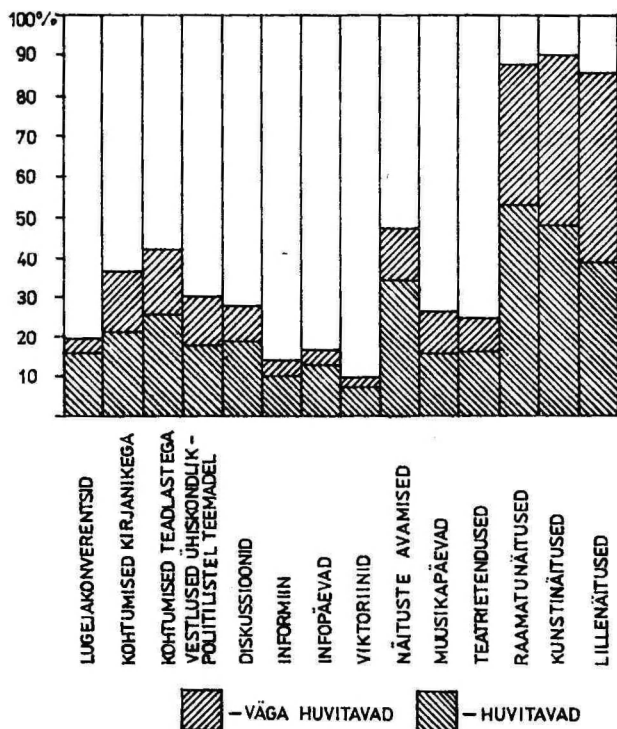
Oluline on märkida, et kolme-etapilisest põhiuuringust ja spetsiaalselt läbiviidud anketeerimisest tuleb selgelt välja

² Vt. lk. 149-151.

Üks tendents: lugejaürituste vastu on huvi tunduvalt väiksem kui näituste vastu. 1986.a. tundis lugejaürituste vastu huvi ainult 52%, näituste vastu aga 85% küsitletutest. 1988. a. ankeet annab umbes sama pildi (vt. joon. 1, 2). Ja ainult neljandik küsitletuist on raamatukogu lugejaüritusi külastanud.

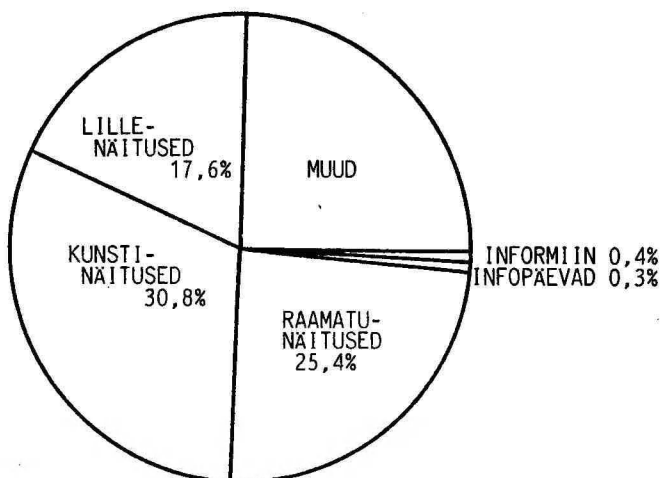
Joon. 1

KUIDAS HINNATI?

MIDA KÜLASTATAKSE KÕIGE SAGEDAMINI?

Joon. 2

Peab märkima, et 1982.a. ankeedis suhtus lugeja ükskõikselt kõigisse lugejaüritustesse - 74% respondentidest jättis sellele küsimusele isegi vastamata. Enamik vastanutest väitis, et nad ei soovi lugejatele mõeldud üritusi külastada või et pole olnud nende toimumisest teadlikud. Vastuse asemel oli ühes ankeedis koguni lugejapoolne küsimus: "Mis see on?" Ja tõepoolest - vana raamatukegu kitsad ruumielud ei võimaldanud kuigivõrd lugejaüritusi ja näitusi korraldada. Aastatega suhtumine ja külastamine paranes - 1986. a. külastas 15% lugejatest kohtumisi teadlastega, 12% kohtumisi kirjanikega. Laulva revolutsiooni ja rahvusliku taassünni aastail huvi ühiskonnaelu, poliitika, teaduse, kultuuri, ökoloogia vallas tõusis väga - ja see kajastub ka lugejaankeetides, kus näit. 1989. aastal soovis poliitikutega kohtuda 39% lugejaist, (tipp)teadlastega 37%, aga huvi kirjandusõhute vastu oli vaid 19%-l ja lugejakonverentse soovis ainult 10% respondentidest.

Kõige aktiivsemad raamatukogu külastajad - üliõpilased - tõstsid juba esimese etapi küsitluses lugejaüritustest esimesele kohale kohtumised teadlastega (soovijaid 65%), millele järgnesid kohtumised kirjanikega (64%) ja kirjanduse ülevaated (61%). Viimaseid polnud ülikooli raamatukogu aga selleks ajaks üldse korraldanud. (Hiljem korraldasime temati-

lisi kirjanduse ülevaateid Eesti kirjanduse kateedri õppejõu E. Lõhmuse abiga. Esimesel üritusel oli kuulajaid u. 50 inimest.)

Niisiis: kuidas hindavad lugejad raamatukogus korraldatud üritusi ja näitusi?

Erinevalt eelmistest küsitlustest pidi lugeja sel korral vastama konkreetset, lähtudes etteantud variantidest. Valimiseks oli pakutud 14 erinevat lugejajäritust, alates lugejakonverentsidest ja lõpetades lillenäitustega. Kõige suuremat huvi ("võlga huvitav") on pälvinud lillenäitused - 47,6%, kunstinäitused - 42,1% ja raamatunäitused - 32,1%. Lihtsalt huvitavaks on neid samu üritusi pidanud veel suurem osa lugejatest: raamatunäitusi - 55,4%, kunstinäitusi - 47,5%, lillenäitusi - 38,2%.

Märkimisväärne on huvi teadlastega kohtumiste vastu - väga huvitavaks ja huvitavaks peab neid kokku 41,6% lugejatest. Kõrvalt öeldes, et raamatukogu on püüdnud viimastel aastatel erilist rõhku panna just Eesti teaduse saavutuste ja eelkõige ülikooli teadlaste tutvustamisele, võib järeelda, et töösuund on õige.

Kohtumisi kirjanikega pidas väga huvitavaks 15,7% ja huvitavaks 20,6%.

Lugejakonverentsi, viktoriini ja infopäevi hindas isegi aktiivsete lugejate hulgast positiivselt ainult väga väike arv, vastavalt 2,9%, 3,3% ja 3,3%.

Ülikooli raamatukogus on traditsiooniliselt pööratud suurt tähelepanu raamatunäituste korraldamisele. Seda on läbi aegade tehtud oma põhitöö kõrvalt suure entusiasmiga. Uues majas tekkisid loomulikult laiema võimalused raamatunäituste korraldamiseks - rohkem ruumi, valgust, töötajaid ja suurem lugejaskond isegi kohustasid rohkemaks. Näituste planeerimisel tehakse koostööd ülikooli kateedrite ja laboritega. Väga rõõmustav on asjaolu, et ülikooli õppejõudude ja üliõpilaste poolt tuleb igal aastal üha enam ettepanekuid, palveid ja ka abi näituste korraldamisel. Võib julgelt väita, et vastastikune koostöö on olemas. Huvitavaks ja väga huvitavaks peab raamatunäitusi 87,5% lugejatest.

Palju hoolt ja vaeva nõhakse kultuuriosakonnas kunstinäituste korraldamisega. Seda rõõmustavam on fakt, et 89,6% vastanuist peab kunstinäitusi meie majas huvitavaks ja väga huvitavaks.

Kahjuks on ka lugejaüritusi, millest ankeedile vastanud pole teadnudki ega ka osalenud. Nii ei tea infopäevadest 76,5%, informiinidest 79,0% vastanuist. Väga huvitavaks pidas infopäevi ainult 3,3% küsitletutest. Veel vähem huvitatakse viktoriinidest - 2,2%. Infopäevad aga võiksid sellegipoolest olla raamatunäituste kõrval üheks raamatukogufondi kõige paremaks avamise vormiks.

Paraku pole laia lugejaskonda kunagi kutsutud infopäevadele, vaid seal osalesid ainult kateedrite poolt volitatud isikud. Infopäevad võiksid tulevikus olla avatud kõigile lugejatele.

Fakt, et lugejaid väga tõmbavad lille- ja kunstinäitused, ei ole üllatav. Kuna ühiskondlik-poliitiline olukord Eestis viimase viie aasta jooksul on olnud väga pingeline, on loomulik ja arusaadav, et inimene otsib ka raamatukogust midagi hingele.

Kõhmunuses raamatukogu ürituste külastatavuse kohta (vt. joon. 2) ilmnes suur erinevus eesti- ja venekeelse lugejaskonna vahel. Eestlastest ei külastanud antud aastal ühtegi raamatukogu üritust ainult 16,2% vastanuist, venekeelsest lugejaskonnast 30%. Venelastest on raamatukogu üritustest osa võtnud üle 10 korra ainult üks lugeja 69-st. Eestlaste huvi ja osalemisega võib täiesti rahul olla - 16,2% on osalenud 10 korda, 11,7% 6 korda.

Vastavalt meie ootustele külastasid lugejad kõige sagedamini raamatu-, kunsti- ja lillenäitusi, kohtumisi teadlastega, vestlusi ühiskondlik-poliitilistel teemadel, näituste avamisi. Suhtarv on siin kõrge nii eestlastel kui ka venekeelsetel lugejatel.

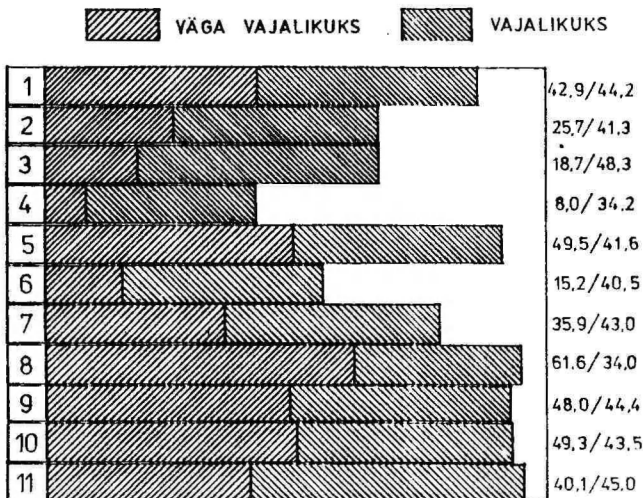
Oluline on teada saada, mis oli lugejaüritustest kõrvalejäämise põhjuseks. Minimaalne protsent lugejatest (0,2% kuni 0,7%) ei tundnud huvi temaatika vastu ega pakkunud neile huvi ka esinejad, aeg ei sobinud 24,9% ja 27,6% vastanutest ei teadnud ürituste toimumisest. See oli juba äärmiselt negatiivne näitaja raamatukogu töö kohta. Seda teadmiseks võttes laiendati koostööd raadio ja televisiooniga, ajalehele "Edasi"/"Postimees" hakati aktiivsemalt pakkuma infoartikleid. Viimasel ajal ilmub ülikooli ajalehes peaaegu igas numbris info + foto raamatukogu näituste või muude ürituste kohta. On tekkinud hea kontakt kohaliku raadioga.

Väga olulist informatsiooni pakkusid vastused ankeedi küsimusele: kui vajalikuks peab lugeja erinevate valdkondade

käsitlemist lugejaõritustel? (vt. joon. 3). Humanitaarteaduste aktuaalseid probleeme pidas väga vajalikuks 42,9%, vajalikuks - 44,2%, mitte eriti vajalikuks - 10,3% vastajatest. Humanitaarteadused ajaloolisest aspektist huvitasid 67% lugejaid. Kõllalt suur arv lugejaid - 26,5% pidas neid aga mitte eriti vajalikuks.

Joon. 3

KUI VAJALIKUKS PEETI ALLJÄRGNEVATE VALDKONDADE KÄSITLEMIST LUGEJAÕRITUSTEL?

1. Humanitaarteaduste aktuaalsed probleemid
2. Humanitaarteaduste ajalugu
3. Reaalteaduste aktuaalsed probleemid
4. Reaalteaduste ajalugu
5. Loodusteaduste aktuaalsed probleemid
6. Loodusteaduste ajalugu
7. Poliitika
8. Üldkultuurilised teemad
9. Kunst
10. Kirjandus
11. Muusika

Üllatuslik oli huvi reaalteaduste aktuaalsete probleemide vastu - 67% peab neid vajalikuks ja väga vajalikuks. Reaalteaduste ajalugu ei huvita lugejaid sel määral - väga vajalikuks peab seda ainult 8% vastanutest.

Loogiline ja täiesti prognoositav oli suur huvi (91,1%) loodusteaduste aktuaalsete probleemide vastu - muutuvad ju inimese ja looduse suhted järjest pingelisemaks.

Poliitika (78,9%) oli 1988. aastal muidugi väga nõutav teema. Puupüsti täis konverentsisaal kohtumistel eesti populaarsete poliitikategelastega andis selge vastuse ilma ankesterimiseta.

Ankeedi tulemustest lähtuvalt võib öelda, et lugejaskond (95,6%) tahab raamatukogu lugejaüritustel laiendada oma silmaringi eelkõige üldkultuurilistel teemadel: kunst - 92,4%, kirjandus - 92,8%, muusika - 85,1%.

Raamatukogus korraldatavad raamatunäitused on põhiliselt kahte tüüpi: tähtpäevanäitused ja teemanäitused. Viimastel aastatel on püütud teha rohkem temaatilisi raamatunäitusi.

Kuidas suhtub lugeja näituste teemavalikusse? Ankeedis paluti hinnata näituste kümmet teemavaldkonda. Teadussaavutused Eestis ja Tartu Ülikoolis huvitasid väga 45,8% lugejatest, huvitavaks pidas 42,4%. Ainult 2,6% vastanuid ei tundnud selle teema vastu huvi.

Endise NSV Liidu teadussaavutuste populariseerimine pakus vene ja eesti lugejaskonnale erinevat huvi. Näitusi nimetatud teemal pidas väga huvitavaks eestlastest 15,2%, venelastest 58,2%. Päris ebahuvitavaks peab seda teemat 5,2% eestlasi ja 3,6% venelasi.

Kõige suurem huvi on aga kultuuriteema vastu, peaaegu 100%-line. Rõõmustav oli vastus venelaste puhul - väga huvitavaks ja huvitavaks peab kultuuriteemasid 98,3% vastanutest. Temaatilisi näitusi hinnatakse palju kõrgemalt kui tähtpäevanäitusi - näit. kunstialased näitused on väga huvitavad 55,5% ja huvitavad 25,4% vastanute meelest. Kõige nõutavamaks on ja jääb muidugi uudiskirjanduse näitus - väga huvitav - 76,2% (eestlased 73,5%, venekeelsed lugejad 90,5%), huvitav 20,6% (22,7% ja 9,5%).

Raamatukogus töötavad kaks kunstnikku, kelle ülesandeks on tagada maja sisekujunduses ühtlane stiil, näituste korrektne kujundus, raamatukogu väljaannete, infoplakatite ja brošüüride nägus välimus. Kuidas rahuldab lugejaid nende töö tulemus, huvitas ka kõnesoleva ankeedi koostajaid. Üldiselt

oldi sellega rahul - 75,5% (s.t. 308 inimest) vastas, et meeldib; maksimaalse hinnangu andis küll ainult 9,3%. Siin on oluline vahe eesti ja vene lugejaskonnas:

	eestlased	venekeelne lugejaskond
meeldib	79,3%	55,4%
jätab ükskõikseks	9,9%	24,6%
ei rahulda	1,2%	12,3%

Aastatega on raamatukogus välja kujunenud rahulik, tagasihoidlikes toonides disain, põhiliselt pruuni-valge kombinatsioonides, mis ei ole vastuvõetav lugejatele, kes on tulnud õppima väljastpoolt Eestit ja kes on olnud lapsepõlvest alates ümbritsetud erkсамate värvidega.

Ankeet sisaldas 3 küsimust, millele lugeja võis vastata n.-õ. vabas vormis, teha ettepanekuid ja märkusi. Oli karta, et lugeja jätab just need vastamata, kuna niisugused küsimused nõuavad juba tööpoolest sügavamat probleemidesse süvenemist, järelemõtlemist, s.t. aega ja viitsimist. Siin aga küsitluse korraldajate halvad prognoosid ei täitunud! Peaaegu kõik lugejad olid konstruktiivsed, näitasid suurt huvi majas toimuva vastu, ankeedi täitmisel suhtusid vastutustundega ja heatahtlikult.

Vastused ankeedi 9. ja 10. küsimusele (missuguseid etteheiteid on Teil meie seniste näituste kohta? on Teil konkreetseid soovide ja ettepanekuid lugejaürituste korraldamiseks tulevikus (teemad vms.?) andsid olulist ja rikkalikku informatsiooni lugejate soovide ja ettepanekute kohta. Märkimisväärne on, et just vabades vastustes tuli välja eesti ja vene lugejaskonna erinev suhtumine raamatukogus korraldatava vastu. Eestlaste vastused olid üldjoontes positiivse hinnanguga, kusjuures negatiivsed märkused olid antud pehmelt ja murelikult. Venekeelne lugeja vastas passiivsemalt nii etteheidete kui ka soovidega, mitmel oli hoiak kriitiline ja nõudlik! Näiteks: "Rohkem maitset!", "Teemad rahuldavad, aga on kuidagi piiratud, peab laiemalt! Tuleb kutsuda näituste avamisele spetsialiste ja kui teha, siis juba rikkalikumalt, muidu on kõik kuidagi vaeselt". VI kursuse meditsiiniüliõpilane: "Oleks vaja rohkem kommentaare."

Samas kasutas mõni venekeelne lugeja ankeeti selleks, et kõik oma mured välja öelda. Üks VI kursuse arstiteaduskonna üliõpilane kirjutas näiteks täis kõik vabad kohad, pöördudes

raamatukogu poole nii kriitika kui ka ettepanekutega. Oluline on märkida, et nad Tartu Ülikooli üliõpilastena tunnevad huvi eesti kultuuri vastu. Kõige rohkem paluvad seda tutvustada just esimeste kursuste üliõpilased ja loomulikult venekeelse info ja kommentaaridega.

Ankeetküsitlusega sai raamatukogu olulist informatsiooni, mille võib lühidalt kokku võtta järgnevas.

1. Lugeja on üldiselt rahul ürituste ja näituste temaatikaga.

2. Lugeja soovib, et rohkem pakutaks hingele (muusika, kunst, lillenäitused).

3. Lugeja on rahul maja ja näituste kujundusega.

4. Soovitavatest üritustest on esikohal kohtumised teadlaste ja kultuuritegelastega, näitustest - samateemalised väljapanekud.

5. Lugeja suhtub raamatukogu poolt korraldatavasse kriitiliselt, kuid heatahtlikult ja konstruktiivselt.

6. Raamatunäitustest peetakse kõige tähtsamaks ja vajalikumaks uudiskirjanduse väljapanekuid.

7. Lugeja arvamus tuleks koguda regulaarselt just igapäevase töö praktilist kasulikkust silmas pidades.

ALLGEMEINKULTURELLE INTERESSEN DER BENUTZER

Zusammenfassung

Ilona Smuschkina

Die Bibliothek der Tartuer Universität ist zugleich eines der kulturellen Zentren der Stadt. Hier werden regelmäßig Buch- und Kunstausstellungen, Vorlesungen, Treffen usw. durchgeführt.

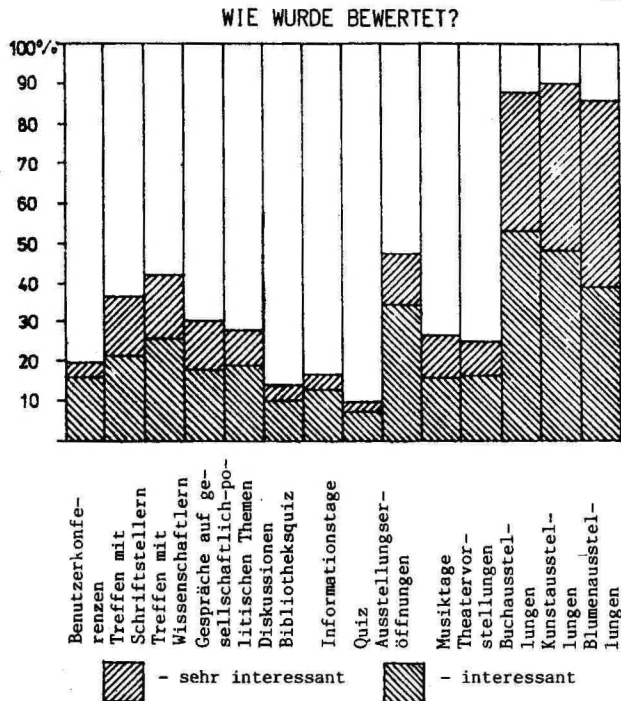
Um die Urteile der Benutzer über die Arbeit der Bibliothek auf diesem Gebiet zu ermitteln und entsprechend ihren Wünschen die Tätigkeit der Bibliothek zu verbessern, wurde von den Mitarbeitern der Abteilung Öffentlichkeitsarbeit im Februar 1988 eine Umfrage durchgeführt.

Das Fragebogen enthielt 13 Fragen, die Antworten von 435 Befragten konnten der Analyse unterzogen werden. Da die Benutzerschaft der Bibliothek zweisprachig ist, wurden iden-

tische Varianten des Fragebogens in estnischer und russischer Sprache ausgearbeitet. Die Antworten der Esten und Nicht-Esten wurden nur im Falle auffallender Unterschiede in Bewertungen gesondert analysiert. Für die Auswertung waren 336 Fragebogen in estnischer und 69 in russischer Sprache eingegangen. Die Fragebögen wurden in den Lesesälen an Leser verteilt, die sich freiwillig zur Verfügung stellten. Deshalb erscheint es als nicht verwunderlich, daß 44% der Befragten die Bibliothek täglich und mehr als 30% mindestens ein Mal wöchentlich besuchen. Diese Zahlen weisen darauf hin, daß die Antworten der gegebenen Benutzergruppe einer eingehender Analyse und praktischer Schlußfolgerungen wert sind.

In meisten Fällen hatten die Respondenten die Möglichkeit, die zutreffende Antwort aus den angebotenen Varianten auszuwählen, aber auch eine Antwort zu erweitern. Eine klare Vorstellung über die Prioritäten der Benutzer vermittelt die graphische Darstellung der Antworten auf die Frage: Wie beurteilen Sie die in der Bibliothek durchgeführten Ausstellungen und Benutzerveranstaltungen?

Diagramm 1

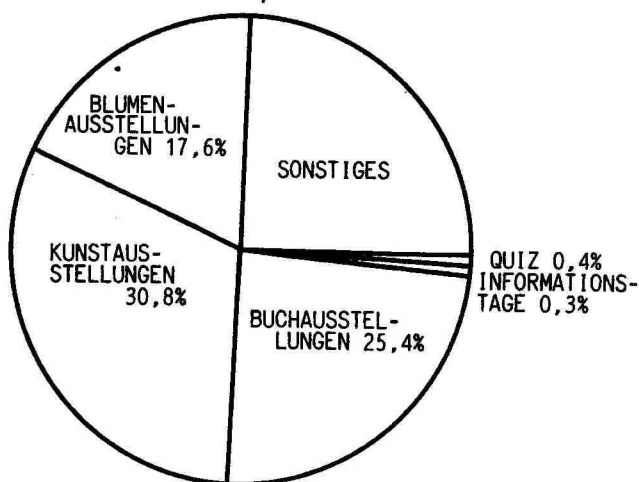

Die gegebenen Bevorzugungen bestehen bei allen nachfolgenden Antworten.

Unsere Annahme bestätigend besuchen die Leser am häufigsten verschiedene Ausstellungen. Treffen mit Persönlichkeiten des öffentlichen Lebens, Schriftstellern und Wissenschaftlern folgen an zweiter Stelle.

WAS BESUCHT MAN AM HÄUFIGSTEN?

Diagramm 2

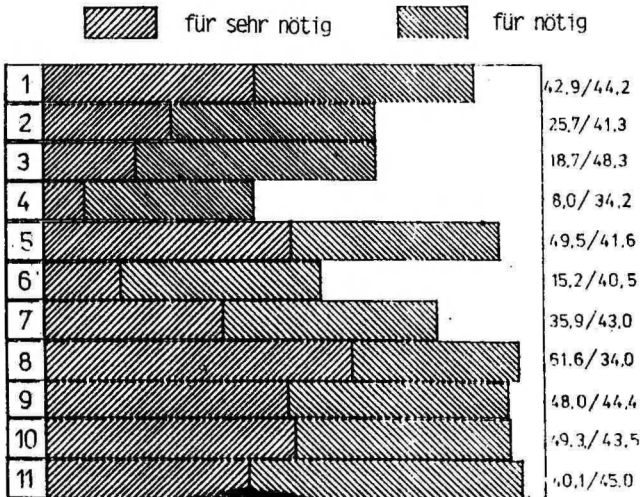

Als Hauptgrund für die Nichtteilnahme an Benutzerveranstaltungen wurde das Fehlen der ausreichenden Information angeführt - 27,6% der Befragten. Diese negative Kennzahl hat man zur Kenntnis genommen, und man hat Kontakte aufgenommen zu den Zeitungen "Edasi"/"Postimees" und "Tartu Ülikool"/"Universitas Tartuensis", zu der Estnischen Radio und später Radio Tartu. Schlussfolgerungen hat man auch aus den Antworten der 24,9% der Respondenten abgeleitet, die mit der Zeit des Stattfindens der Benutzerveranstaltungen nicht zufrieden waren.

Graphisch dargestellt, ergibt sich ein recht klares Bild von Themen, die unsere Benutzer interessieren.

Diagramm 3

FÜR WIE NOTIG HIELT MAN DIE BEHANDLUNG
NACHFOLGENDER GEBIETE AUF BENUTZERVERANSTALTUNGEN?

1. Aktuelle Probleme der Geisteswissenschaften
2. Geschichte der Geisteswissenschaften
3. Aktuelle Probleme der Exaktwissenschaften
4. Geschichte der Exaktwissenschaften
5. Aktuelle Probleme der Naturwissenschaften
6. Geschichte der Naturwissenschaften
7. Politik
8. Allgemeinkulturelle Themen
9. Kunst
10. Literatur
11. Musik

Als unerwartet erwies sich das große Interesse der Leser an aktuelle Probleme auf dem Bereich der mathematischen und Naturwissenschaften - 67% der Respondenten.

Das immer mehr angespannte Verhältnis zwischen dem Menschen und der Natur hat offensichtlich das Interesse an ökologische Probleme hervorgerufen - 91,1% der Befragten.

Eine offenkundige Aufmerksamkeit politischer Thematik (78,9% der Respondenten) bestätigt der überfüllte Konferenzsaal während der Treffen mit populären Politikern.

Das Fragebogen enthielt auch einige nichtprogrammierte Fragen, um den Benutzern Gelegenheit zu Vorschlägen und kritischen Hinweisen nach völlig eigenem Ermessen zu geben. Es bleibt anzumerken, daß sich eben in diesen Punkten die größten Differenzen in Urteilen der Esten und Nicht-Esten in bezug auf die in der Bibliothek durchgeführten Veranstaltungen zeigten. Die Antworten der Esten sind hier zumeist positiv ausgefallen, ihre negativen Bewertungen und Hinweise sind wohlwollend. Die nicht-estnischen Benutzer haben auf die offenen Fragen seltener geantwortet, doch bei vielen, die es getan haben, sind die Antworten recht schroff und anspruchsvoll ausgefallen.

Die Ergebnisse der Umfrage zusammenfassend, lassen sich folgende Schlußfolgerungen ziehen.

1. Der Benutzer ist im allgemeinen zufrieden mit der Thematik der angebotenen Ausstellungen und Veranstaltungen.

2. Die größten Erwartungen der Benutzer betreffen die geistige Sphäre: Musik, bildende Kunst, Blumenausstellungen.

3. Dem Benutzer gefällt die Gesamtgestaltung der Ausstellungen.

4. Von den Benutzerveranstaltungen werden Treffen mit Wissenschaftlern und Kulturschaffenden bevorzugt.

5. Der Benutzer verhält sich zur Tätigkeit der Bibliothek im gegebenen Bereich kritisch, aber wohlwollend und konstruktiv.

6. Die wichtigste und nötigste Ausstellung ist nach Meinung des Lesers die Auslage der Neuerwerbungen.

7. Die Urteile der Benutzer müssen regelmäßig ermittelt werden, um sie in der praktischen Bibliotheksarbeit anwenden zu können.

ОБЩЕКУЛЬТУРНЫЕ ИНТЕРЕСЫ ЧИТАТЕЛЕЙ

Резюме

Илона Смушкина

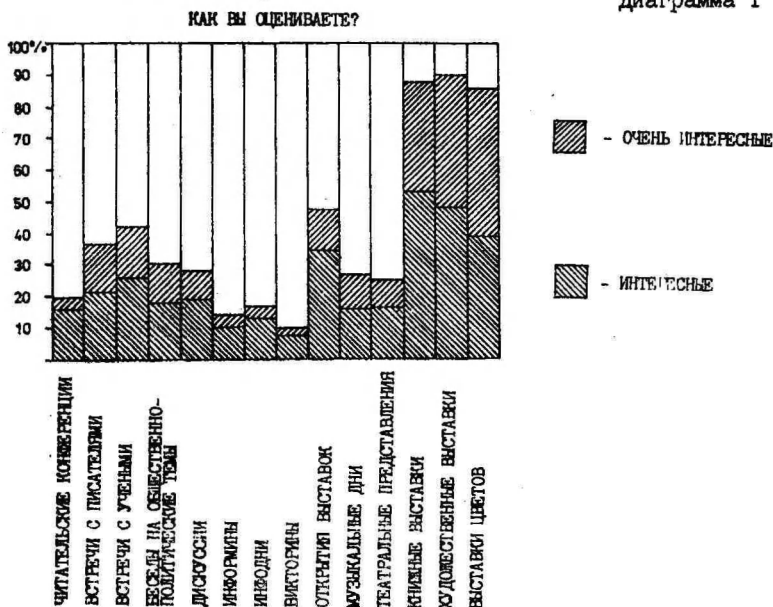
Библиотека Тартуского университета традиционно является одним из культурных центров города. Здесь регулярно организуются книжные и художественные выставки, лекции, встречи и т. п.

Чтобы выяснить мнение читателей о проделанной работе и в соответствии с их пожеланиями скорректировать свою деятельность, в феврале 1988 года сотрудниками отдела культуры библиотеки было проведено анкетирование.

Анкета состояла из 13 вопросов, были проанализированы ответы 435 респондентов. Поскольку читательский контингент библиотеки двуязычен, то были составлены идентичные варианты анкеты на эстонском и русском языках. При анализе ответов только в случае резкого отличия в оценках отдельно рассматривались ответы эстонцев и неэстонцев. Для обработки было получено с ответами 366 анкет на эстонском и 69 анкет на русском языках. Анкеты распространялись в читальных залах на добровольной основе, поэтому не удивляет тот факт, что из всех опрошенных 44% посещают библиотеку ежедневно и более 30% респондентов не менее одного раза в неделю. Этот показатель позволяет утверждать, что ответы данного контингента читателей достойны подробного анализа и практических выводов.

В большинстве случаев у читателей была возможность выбрать один из вариантов ответа, а также дополнить ответ. Ясное представление о читательских приоритетах дает следующая диаграмма с ответами на вопрос: "Как Вы оцениваете организуемые в библиотеке выставки и мероприятия для читателей?".

Диаграмма I

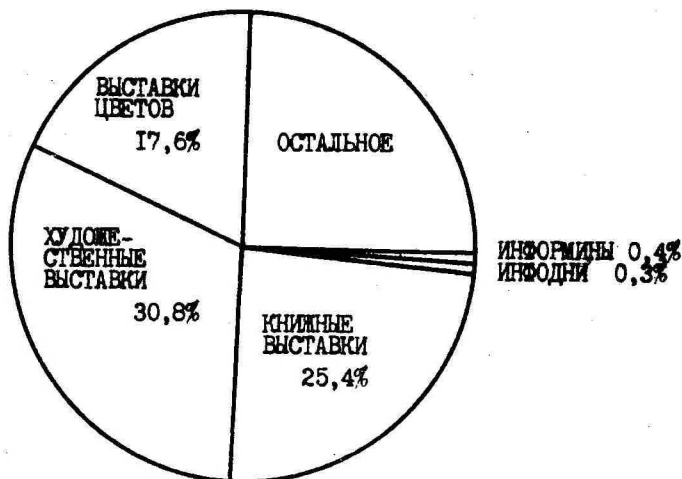

Данные приоритеты сохраняются во всех последующих ответах.

В соответствии с нашими предположениями читатели наиболее часто посещают различные выставки, встречи же с общественно-политическими деятелями, писателями, учеными реально остаются все-таки на втором плане.

Диаграмма 2

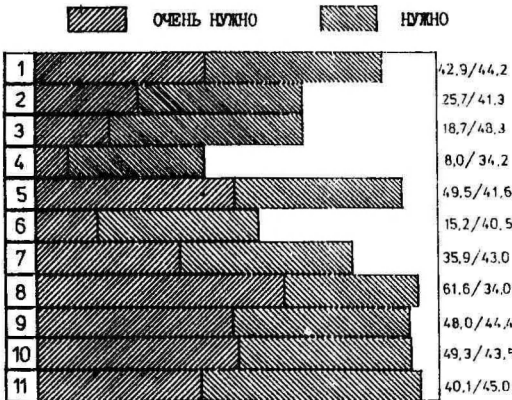
ЧТО ИЗ ПЕРЕЧИСЛЕННОГО ВЫ ПОСЕЩАЕТЕ БОЛЕЕ ЧАСТО?

Главной причиной неучастия в читательских мероприятиях было отмечено отсутствие достаточной информации (27,6% читателей). Этот отрицательный показатель принят к сведению, и в дальнейшем были налажены активные контакты с газетами "Postimees" и "Tartu Ülikool", Эстонским радио и "Радио Тарту". Выводы были сделаны также из ответов, в которых 24,9% читателей не удовлетворены временем проведения мероприятий.

Достаточно ясную картину о приоритетах в отношении интересующих читателей тем дает следующая диаграмма.

НАСКОЛЬКО НЕОБХОДИМЫМ ВЫ СЧИТАЕТЕ РАССМОТРЕНИЕ
СЛЕДУЮЩЕЙ ТЕМАТИКИ ВО ВРЕМЯ ЧИТАТЕЛЬСКИХ МЕРОПРИЯТИЙ?

1. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК
2. ИСТОРИЯ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК
3. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ТОЧНЫХ НАУК
4. ИСТОРИЯ ТОЧНЫХ НАУК
5. АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК
6. ИСТОРИЯ ЕСТЕСТВЕННЫХ НАУК
7. ПОЛИТИКА
8. ОБЩЕКУЛЬТУРНЫЕ ТЕМЫ
9. ИСКУССТВО
10. ЛИТЕРАТУРА
11. МУЗЫКА

Неожиданным оказался большой интерес читателей к актуальным проблемам в области точных наук - 67% респондентов.

Все более напряженные отношения человека и природы определили несомненный интерес к экологическим проблемам - 91,1% опрошенных.

Неоспоримость внимания к политической тематике (78,9% читателей) подтверждается заполненным до отказа конференц-залом библиотеки во время встреч с популярными политическими деятелями.

В анкете было несколько вопросов, на которые читатели могли ответить в свободной форме, сделать свои предложения и критические замечания. Следует отметить, что именно в этих пунктах проявилась наибольшая разница в отношении эстонцев и неэстонцев к тому, что организуется в библиотеке. Ответы эстонцев здесь в основном в позитивном ключе, негативные оценки и замечания доброжелательны. Неэстонские читатели в меньшем количестве отвечали на свободные вопросы, а многие из тех, кто все-таки ответил, делали это довольно в резкой и требовательной форме.

Резюмируя результаты данного анкетирования, можно сделать выводы:

1. Читатель в целом удовлетворен предлагаемой тематикой выставок и читательских мероприятий.

2. Наибольшие ожидания читателей связаны в эмоциональном плане с духовным миром: музыка, изобразительное искусство, выставки цветов.

3. Читателя устраивает общий дизайн и оформление выставок.

4. Из читательских мероприятий предпочтение отдается встречам с учеными и деятелями культуры.

5. Читатель относится к деятельности библиотеки в данной области критично, но доброжелательно и конструктивно.

6. Самая важная и необходимая выставка, на взгляд читателя, — экспозиция новинок.

7. Мнение читателей необходимо изучать регулярно с целью практического применения в повседневной работе.